

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

2017-2018

1. Identificació del mòdul

1.1. Dades del mòdul

CICLE FORMATIU DE GRAU SUPERIOR DE FOTOGRAFIA (LOE)
MÒDUL MEF04-TÈCNICA FOTOGRÀFICA I

Curs	Període	Hores setmanals	Nombre de crèdits ECTS
Primer	Anual	4	8

Departament: **Ciència i tecnologia**

Professorat responsable:

Jaume Estades Amengual

Correu electrònic: iestades@escoladisseny.com

Horari de tutories: [Fes clic per escriure](#)

Cap de departament

Rosa María Sánchez Martínez

Correu electrònic: rsanchez@escoladisseny.com

Horari d'atenció: [Fes clic per escriure](#)

1.2. Contextualització del mòdul dins el pla d'estudis

Proporcionar coneixements teòrics sobre els materials, la tecnologia dels processos, màquines, eines i tècniques pròpies de l'especialitat.

1.3. Requisits per cursar el mòdul: *(Requisits previs, mínims o necessaris per cursar el mòdul i/o recomanacions, si escau)*

2. Normativa de referència

Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño (BOE 25/05/2007).

Article 73 (programacions didàctiques) del Decret 120/2002 autonòmic (BOIB núm. 120, 05-10-2002).

3. Objectius d'aprenentatge del mòdul

Descripció del que un estudiant ha d'haver après en finalitzar l'assignatura.

1. Dominar la terminologia específica del medi.
2. Estudiar el fet fotogràfic des d'aspectes científics i mecànics.
3. Analitzar la base científica i tecnològica de la fotografia.
4. Conèixer les especificacions i característiques tècniques dels materials i equips fotogràfics.
5. Desenvolupar procediments operatius de control tècnic.
6. Conèixer les tecnologies aplicades a la reproducció i impressió de la imatge fotogràfica.
7. Aplicar els continguts propis de l'especialitat en una gran diversitat d'exercicis específics.
8. Manejar i utilitzar equips fotogràfics des de la realització de la presa fins a l'edició de la imatge.
9. Processar imatges mitjançant diferents tècniques.

4. Continguts temàtics del mòdul *(distribuïts en unitats d'aprenentatge)*

4.1. Continguts temàtics

1.- Principis físics. La Llum i l'òptica.

La llum. Longitud d'ona i color. Ombres. Intensitat de llum i distància.

2.- Lleis que intervenen directament en el fet fotogràfic.

Reflexió: especular i difusa. Refracció. Absorció. Transmissió. Quan la llum arriba a una superfície: materials opacs, transparents i translúcids. Formació de la imatge: la imatge a través d'una lent, distància focal i tamany d'imatge.

3.- Les càmeres i equips fotogràfics. Tipus i aplicacions. Especificacions tècniques, utilització i manteniment.

Objectius. Càmeres de pel·lícula, càmeres digitals. Pel·lícules i filtres.

4.- Fotometria.

Factors que determinen l'exposició. Mesurament de la llum reflectada. Mesurament de la llum incident. Qualitat, direcció, contrast, color, desigualtat i intensitat.

5.- Sistemes, equips i tècniques d'il·luminació.

Llum ambient o natural. Llum controlada: làmpades, flash, altres fonts d'il·luminació i accessoris.

6.- El control tècnic en la presa.

Direcció i angle de la llum. Distribució de la llum. Contrast i exposició. Color i temperatura de color. Control pràctic del color. Principis d'il·luminació en la pràctica. Medició precisa de la exposició. El sistema de zones.

4.2. Distribució temporal

Mes	Setmana	Unitat didàctica / continguts	Activitats d'aprenentatge	Procediments i tècniques d'avaluació
Setembre	25-29	Introducció. Principis físics. La Llum i l'òptica.	Presentació del mòdul. <i>Classe expositiva i resolució d'exercicis:</i> la llum. Longitud d'ona i color	Observació directa i registre (ODR)
Octubre	2-6		<i>Classe expositiva i resolució d'exercicis:</i> ombres. Intensitat de llum i distància.	ODR
	9-13		Inici del disseny i fabricació de càmera estenoipeica.	ODR
	16-20	Lleis que intervenen directament en el fet fotogràfic.	<i>Pràctiques a laboratori i a sala d'ordinadors:</i> reflexió especular i difusa, refracció, absorció i transmissió.	ODR
	23-27		<i>Classe expositiva i pràctiques a laboratori:</i> quan la llum arriba a una superfície: materials opacs, transparents i translúcids.	ODR
Oct-Nov	30-3		<i>Classe expositiva:</i> formació de la imatge, la imatge a través d'una lent, distància focal i mida d'imatge.	ODR
Novembre	6-10		Disseny i fabricació de càmera estenoipeica.	ODR
	13-17		Disseny i fabricació de càmera estenoipeica.	ODR
	20-24		<i>Classe expositiva i pràctiques a laboratori:</i> objectius.	ODR
Nov-Des	27-1		Les càmeres i equips fotogràfics. Tipus i aplicacions. Especificacions tècniques, utilització i manteniment.	<i>Classe expositiva i pràctiques a laboratori:</i> càmeres de pel·lícula. Utilització de la càmera estenoipeica.
Desembre	4-8	<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> càmeres digitals.		ODR
	11-15	<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> pel·lícules i filtres.		ODR
	18-22			
Gener	8-12			
	15-19			
	22-26			
Gen-Feb	29-2	Repàs aclaridor de prova objectiva	Es durà a terme un repàs d'allò que s'ha fet durant el quadrimestre i s'aclariran possibles dubtes.	
Febrer	5-9	AVALUACIÓ		Prova objectiva
	12-16	Fotometria.	<i>Classe expositiva:</i> factors que determinen l'exposició, mesurament de la llum reflectida, mesurament de la llum incident.	ODR
	19-23		<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> qualitat, direcció, contrast, color, desigualtat i intensitat.	ODR
	26-28	Sistemes, equips i tècniques d'il·luminació.	<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> llum ambient o natural, llum controlada: làmpades, flash,	ODR
Març	5-9			
	12-16			

	19-23		altres fonts d'il·luminació i accessoris.	
	26-28			
Abril	9-13	El control tècnic en la presa.	<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> direcció i angle de la llum, distribució de la llum.	ODR
	16-20		<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> contrast i exposició. Color i temperatura de color.	ODR
	23-27		<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> control pràctic del color.	ODR
Abril-Maig	30-4		<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> principis d'il·luminació en la pràctica.	ODR
Maig	7-11		<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> teoria del control de la tonalitat	ODR
	14-18		<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> mesurament precisa de la exposició.	ODR
	21-25		<i>Classe expositiva i pràctiques:</i> el sistema de zones.	ODR
Maig-Juny	28-1	Repàs aclaridor de prova objectiva		
	4-8	AVALUACIÓ CONTINUADA		Prova objectiva
	11-15	AVALUACIÓ COMPLEMENTÀRIA		Prova objectiva
Setembre		AVALUACIÓ COMPLEMENTÀRIA		Prova objectiva

5. Materials i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

LANGFORD, Michael. *Fotografia Bàsica. Guia para fotogràfos*. Barcelona: Ediciones Omega 2008.

LANGFORD, Michael. *Tratado de Fotografía. Guia para fotogràfos*. Barcelona: Ediciones Omega 2008.

5.2. Bibliografia complementària

5.3. Altres recursos

Apunts en PDF subministrats pel professor

6. Metodologia docent

6.1. Estratègies generals metodològiques

La metodologia serà activa i pràctica, amb una dinàmica participativa i oberta, individualitzada i adaptada al tipus d'alumnat, al seu desenvolupament, tot fomentant l'autonomia de l'estudiant i promovent el treball de col·laboració i l'aprenentatge cooperatiu a les activitats acadèmiques programades.

Es plantejaran:

Mètodes expositius	Conferència Exposició Preguntes i respostes, etc.	El professor gestiona el discurs
Mètodes interactius	Estudi de casos Treball per projectes Resolució de problemes Simulacions Investigacions, etc.	Es propicia la interacció i la cooperació entre iguals. Es promou l'equip com a unitat de treball
Mètodes Individuals	Activitats d'autoaprenentatge Altres	L'alumne aprèn de forma autònoma interactuant amb els materials de suport

6.2. Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

Activitats presencials.

Ensenyament teòric

- Classe presencial.
- Contribucions orals i/o escrites de l'alumnat reunit en petit grup o individual.
- Exposicions i debat.
- Presentació de treballs en grup.

Ensenyament pràctic.

- Sessions supervisades de treball individual i en grup amb assistència i guiatge del professorat.
- Resolució de problemes.
- Classes pràctiques a l'aula grup: debat i col·loqui, estudi de casos, resolució de problemes, etc.
- Activitats acadèmiques dirigides.
- Tutories especialitzades.
- Suport a alumnes amb necessitats especials.
- Entrega de treballs: debat, comentari, correcció, avaluació.
- Activitats complementàries.
- Visites a exposicions, empreses, fires, tallers, etc.
- Assistències a congressos, jornades, conferències, etc.

Activitats d'avaluació.

- Proves objectives d'avaluació i consolidació.

Activitats no presencials.

• **Estudi i treball teòric:**

Temps de dedicació a l'assignatura per part de l'alumnat per a adquirir els coneixements de la matèria adients a la pràctica professional: lectures, recerca de documentació, anàlisi de texts, resolució de problemes, preparació de proves objectives, etc.

Recerca i selecció de material, comentaris, judicis crítics, redacció, etc.

• **Estudi i treball pràctic:**

Hores de dedicació a l'assignatura per part de l'alumnat per a adquirir els coneixements de la matèria adients a la pràctica professional: resolució dels treballs pràctics, recerca de materials, investigació de solucions, preparació de proves objectives, etc.

Treballs pràctics: Resolució de problemes, taller, etc.

• **Activitats complementàries:**

Visites a exposicions, empreses, fires, tallers, etc.

Assistència a congressos, jornades, conferències, etc.

En el **desenvolupament** de la unitat didàctica, i segons l'índole i funció de les diverses activitats i el lloc que ocupen en la seqüència establerta, els alumnes es poden agrupar de diverses formes: individual; petit grup (entre 3 i 6 alumnes); grup mitjà (entre 7 i 10 alumnes) i gran grup o grup classe (amb una relació 1/20 per classes teòriques i 1/10 per teòrica-pràctiques i tallers. *Reial decret 303/2010, de 15 de març*).

Dins les modalitats de grup petit i mitjà, és podrà adoptar la flexibilitat d'agrupament com a una de les estratègies per atendre la diversitat, però també per potenciar l'adaptabilitat dels alumnes a distints entorns socials de treball, l'adopció de diferents rols professionals, etc.

El treball en grup, en una assignatura com Materials i Tecnologia I, és particularment rellevant, per raons com ara la consideració dels contextos reals de treball a empreses, l'equip com a dinamitzador de la creativitat, la complementarietat dels sabers teòrics i pràctics dels membres del grup, etc. Per això resulta adient disposar de diverses estratègies per organitzar i dinamitzar el treball en grup, que es poden triar en funció de les diverses activitats, moments i possibilitats. Aquests en són alguns exemples:

6.3. Instal·lacions del centre i material

- Aules amb cadires, taules adequades per dibuix, il·luminació adequada i endolls suficients pels ordinadors de cada alumne.
- Aula d'informàtica.
- Taller de fotografia.
- Tallers (maquetes i altres) amb les respectives eines, equipaments i maquinàries.
- Sala d'estudi i biblioteca.
- Sala d'exposicions.

6.4. Activitats interdisciplinàries

6.5. Activitats complementàries i extraescolars

6.6. Atenció a la diversitat

(alumnes que requereixen una atenció educativa diferent de l'ordinària perquè presenten alguna necessitat específica de suport educatiu; només adaptacions curriculars no significatives)

La *Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació* (Títol II, equitat en l'educació) tracta de l'atenció educativa diferent de l'ordinària, en principi per l'ensenyament obligatori.

La normativa autonòmica que regula els ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny no preveu l'**atenció a la diversitat** ni les **adaptacions curriculars individuals** (ACI) a l'aula, tan sols l'article 13.2 del *Real Decreto 596/2007* estatal estableix que: "Els centres que imparteixin ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny desenvoluparan i completaran els currículums establerts per l'Administració educativa corresponent, mitjançant la posada en pràctica del seu projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques que prenguin en consideració les característiques del context social i cultural, les necessitats de l'alumnat, amb especial atenció als que presentin una discapacitat, i les possibilitats formatives de l'entorn".

Aquestes mesures administratives, que recorda la disposició addicional 1ª del *Real Decret 596/2007* estatal, es centren principalment en facilitar a l'alumnat els mitjans i recursos que siguin necessaris per accedir als ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny i cursar-los.

Tenint en compte el caràcter eminentment pràctic del mòdul donarem a l'alumnat un **tracte individualitzat i personalitzat**, raó per la qual pensem que no és necessari adoptar mesures especials per atendre l'alumnat amb problemes d'aprenentatge i altres necessitats educatives específiques, en un sentit (discapacitat psíquica, sensorial o motora, trastorns greus de conducta) o en un altre (superdotació, sobredotació). No obstant això, demanem l'alumnat una adreça de correu electrònic per estar en contacte, enviar i rebre exercicis, atendre consultes puntuals, i poder donar una millor atenció personalitzada, aquesta vegada en línia.

En tot cas, en tractar-se d'ensenyaments artístics professionals de lliure elecció, no es poden fer **adaptacions curriculars significatives**, en el sentit d'adequar els objectius educatius, eliminar o incloure determinats continguts essencials, i modificar els criteris d'avaluació. Per contra, són possibles les **adaptacions curriculars no significatives** (modificacions dels elements del currículum que no afecten a l'assoliment dels objectius d'aprenentatge) i les **adaptacions d'accés al currículum** (elements organitzatius, recursos de tot tipus i optimització d'aquests), en el marc del *Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics* a les Illes Balears.

De fet, l'article 20.2 (documents bàsics d'avaluació i mobilitat dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny) del *Real Decret 596/2007* estatal explica que les mesures d'adaptació curricular han de constar a l'expedient acadèmic de l'estudiant (si escau). Per altra banda, no s'ha de confondre l'**adaptació curricular no significativa** de la qual parlem amb l'adaptació a la que fa referència l'article 21 del *Real Decret 596/2007* estatal està referida a l'**adaptació per trasllat d'expedient acadèmic** a un centre d'altra administració educativa.

7. Criteris, procediments i instruments d'avaluació i qualificació

(L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'estudiant es basarà en el grau i nivell d'adquisició i consolidació dels objectius establerts d'acord amb el perfil professional del títol)

7.1. Criteris d'avaluació generals del departament (si és el cas):

L'avaluació, com a element fonamental del procés d'ensenyament-aprenentatge, ha de ser coherent amb les competències del títol, amb els objectius del mòdul plantejats i amb la metodologia utilitzada. A més, ha de ser formativa i servir d'orientació, considerant així la idoneïtat de la pràctica docent i els processos d'ensenyament, per això, l'avaluació ha de ser **continua**, permetent així observar el procés d'aprenentatge, **integral**, permetent considerar no sols l'adquisició dels conceptes teòrics, sinó actituds i capacitats en el desenvolupament de cada alumne, i **individualitzada**, ajustant-se al procés d'aprenentatge de cada alumne. El departament de Ciència i Tecnologia ha acordat que per ser avaluat per avaluació contínua és necessària l'assistència d'almenys el 80 % de les activitats lectives.

7.2. CA/Criteris d'avaluació del mòdul:

Per tenir dret a avaluació contínua és imprescindible haver presentat el 100% dels treballs plantejats durant el curs en els terminis indicats pel professor. La qualificació final de cadascuna de les Unitats Didàctiques s'obté de qualificar globalment tant els continguts de la unitat, com els procediments i les actituds, normes i valors referenciats a cadascuna d'elles. Al final de cada quadrimestre es realitzarà una prova objectiva. Per als alumnes que no assoleixin els objectius d'alguna unitat didàctica es prepararan una sèrie d'activitats complementàries (realització de treballs, resolució d'exercicis) a realitzar fora de l'horari lectiu que seran d'obligada realització, que l'ajudin a assolir els objectius per a poder superar el mòdul en l'avaluació contínua. L'alumne que hagi perdut el dret d'avaluació contínua podrà ser avaluat segons els criteris d'avaluació final i sempre que faci entrega de totes les tasques plantejades durant el curs, i no podrà obtenir una nota final superior a 8. En aquest mòdul no hi haurà convocatòria de setembre.

1. Comprendre i utilitzar adequadament la terminologia i els conceptes tècnics de la fotografia.
2. Comprendre el maneig de les càmeres i els equips fotogràfics.
3. Dominar les tècniques de processament de la imatge fotogràfica i les seves fases.
4. Dur a terme adequadament el control de qualitat de la reproducció de la imatge i del color.
5. Resoldre exercicis pràctics de fotografia fotoquímica i digital realitzant correctament tot el procés fins a la materialització d'imatges de la qualitat tècnica exigible a nivell professional.
6. Manejar amb destresa càmeres i equips fotogràfics
7. Donat un exercici específic de fotografia, identificar les peculiaritats tècniques i artístiques del gènere al qual pertany, seleccionar l'equip i processament més adequat i fer-ho correctament en totes les seves fases.
8. Assisteix regularment a les activitats lectives, tutories, seminaris, i a la resta de les activitats programades.
9. Participa regularment a les activitats lectives, tutories, seminaris, i a la resta de les activitats programades.
10. Presenta correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

7.3 Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació

Procediments i tècniques d'avaluació	Tipus (*)	Criteris d'avaluació/CA	Criteris de qualificació o ponderació	
			Avaluació continua / complementària	Avaluació final
<i>Tècniques d'observació (registres, llistes de control, etc.)</i>	NR	CA10, CA11, CA12	15%	---
<i>Treballs i projectes</i>	R	CA1, CA2, CA3, CA4, CA5, CA6, CA7, CA8, CA9,	40%	40%
<i>Prova objectiva final</i>	R	CA1, CA3, CA9	45%	60%
Total			100 %	100 %

*Aquest camp s'utilitza per especificar el tipus o caràcter de l'activitat d'avaluació: NR (no recuperable) o R (recuperable).

7.4. Criteris, procediments i instruments d'avaluació d'alumnes amb el mòdul pendent (convocatòria de setembre)

Procediments i tècniques d'avaluació	Tipus (*)	Criteris d'avaluació	Criteris de qualificació o ponderació
<i>Treballs i projectes</i>	R	CA1, CA2, CA3, CA6,	40%
<i>Prova objectiva final</i>	R	CA1, CA2, CA3	60%

*Aquest camp s'utilitza per especificar el tipus o caràcter de l'activitat d'avaluació: NR (no recuperable) o R (recuperable).